Taskforce kleine griffies

Gemeente Opmeer

10 december 2025

Aanwezig:
Werkgeverscommissie – Nico Bosch (vz.), Jos Stam, André Martherus
Griffie – Lisanne Gijben (griffier sinds 2022)
Burgemeester – Herman Wiersema
TF: Hester den Oudsten (dir. Vereniging van Griffiers, Gerrit Hagelstein (UHD Bestuurs- en Organisatiewetenschap Universiteit Utrecht en oud-griffier in Ede (verslag)

1. Gespreksverslag

Inzet TF
Na het voorstelrondje licht de Taskforce (TF) toe wat zijn inzet en bijdrage kan zijn voor kleine griffies, ook in Opmeer. Vanuit het ministerie van Bzk. wordt met zorg gekeken naar de druk op kleine griffies. Via de TF, een projectmatige samenwerking tussen het ministerie en de Vereniging van Griffiers, worden vragen en problemen van griffiers, Werkgeverscommissies (Wgc.) en raden in beeld gebracht en besproken. Waar nodig en gevraagd kunnen adviezen voor een vervolg worden gegeven.

Situatie in Opmeer
De griffier heeft in overleg met de Wgc. een gesprek met de TF aangevraagd.
Opmeer heeft een griffie bestaande uit een griffier en een plv. griffier. Zij doen met zijn tweeën ook alle ondersteunende griffiewerkzaamheden. Medio dit jaar liep er een burgemeestersprocedure, die inmiddels is afgerond. Gedurende deze periode is er inhuur geweest vanuit Necker.
Griffier en Wgc. zien de huidige constellatie als erg kwetsbaar. Daarbij komt dat vanwege zwangerschap van de plv. griffier er binnenkort wederom capaciteit wegvalt. Dat maakt dat de werkdruk permanent hoog is. Er wordt ook op vrije dagen gewerkt.
De Wgc. is in de huidige constellatie desondanks zeer tevreden over de griffier en de griffie.

Het beeld dat de raad van de griffie heeft is tweeledig. Enerzijds wordt de hoge werkdruk gezien en ook actie ondernomen. De Wgc. heeft tijdelijk inhuur toegestaan en is in goed gesprek met de griffier om dat ook voor de komende (zwangerschaps)periode mogelijk te maken. Anderzijds heeft de raad geen goed beeld van wat de griffie precies doet en voor de raad betekent en kan betekenen. En bij sommige raadsleden leeft het idee dat je de griffie beter niet wat kunt vragen omdat ze het daar al zo druk hebben. Daarnaast liggen er diverse uitdagingen waar griffie en raad nu niet aan toekomen: strategische advisering, grip op regionale samenwerking, raadscommunicatie, omgang met en gebruik van AI, betere organisatie stukkenstroom via o.a. de Lange Termijn Planning (LTP), inwerkprogramma nieuwe raad en inzet bij de organisatie van inwonerparticipatie.
De griffie kan op onderdelen terugvallen op de ambtelijke organisatie. Maar deze is ook klein en kent een hoge werkdruk zodat vragen van de griffie geen prioriteit of tijdige opvolging krijgen. Daarover is wel goed overleg in de driehoek maar dat leidt nog niet tot een betere ondersteuning van de griffie.

De raad is volgzaam aan het college. De raad zou meer aan het roer moeten willen staan. Zeker in deze tijd waarin de taken van gemeenten toenemen. De leden van de Wgc. signaleren dat daardoor de werkdruk van raadsleden behoorlijk toeneemt. Opties om bijv. ook ’s middags te

gaan vergaderen zijn een keer uitgeprobeerd. Maar voor raadsleden met een volledige werkweek bleek het lastig 's middag aanwezig te zijn. Een goede omgang met de LTP (betere spreiding grote onderwerpen, tijdige aankondiging en aanlevering van voorstellen, betere toegankelijkheid van dit document) zou daaraan bij kunnen dragen. De griffier heeft nu te weinig tijd om te acteren op en adviseren over de voorstellen van het college aan de raad. Het is onduidelijk wie nu eigenaar is van de LTP. In de praktijk lijkt het college de omgang met de LTP en de agendering van voorstellen te bepalen of daarop voor te sorteren.. Als voorbeeld wordt genoemd de omgang met het recente voorstel over het Woningbedrijf. Als belangrijk punt noemt de Wgc. ook het inschatten van de ''burgergevoeligheid'' van onderwerpen. College en ambtelijke organisatie maken hiervan nog wel eens een andere inschatting dan fracties.
De burgemeester geeft aan dat hij vanaf zijn eerste dag als waarnemer (en binnenkort als Kroonbenoemde burgemeester) fantastisch is ondersteund door de griffier. Hij ziet ook dat er te weinig capaciteit is bij bijv. de ondersteuning van beeldvormende bijeenkomsten en de strategische advisering van de raad m.b.t. de beoordeling van raadsvoorstellen. Als je parallel zou willen gaan vergaderen dan is de hele griffie (2 personen) op dat moment al daarvoor ingezet.
De burgemeester geeft aan dat de griffier in staat moet worden gesteld te sturen op proces en inhoud. Als je pro-actief/tijdig mee wilt denken, dan moet je dat op de inhoud eigen kunnen maken. En daar in het proces ook op kunnen sturen. Hij ziet dat de raad lange tijd lijdzaam is geweest. Dat ziet hij graag veranderen. De Wgc. ziet ook graag dat de griffier meer inhoudelijke thema's aan de orde stelt, zoals de gang van zaken in de jeugdzorg.

De griffier geeft aan graag te willen investeren in bovenstaande onderwerpen en dan op een manier die continuïteit en duurzaamheid waarborgt. Dat betekent in ieder geval dat er een plan de campagne moet komen voor de nieuwe raadsperiode. Met de Wgc. vindt daar nu het gesprek over plaats. Dat zal vragen om nieuwe tijdelijke inhuur (wegens zwangerschapsverlof) en uitbreiding van de vaste formatie.
Het is aan de Wgc. om hiervoor draagvlak te creëren bij de huidige en straks bij de nieuwe raad.
De burgemeester bepleit bij de TF/Bzk het aanreiken van een hulpmiddel om kleine griffies (verder) te helpen. Hoe voer je hierover het goede gesprek? Hoe kom je tot gedeelde verwachtingen? Hoe maak je goede afspraken in een kleine gemeente waarin de lijnen kort zijn en ook het informele een belangrijke rol speelt?
Tot slot komt de regionale doorontwikkeling aan bod. In regioverband (West-Friesland) wordt gewerkt aan een voorstel voor regionale doorontwikkeling waarvoor een kwartiermaker aan de slag is gegaan. De bedoeling is dat er dan ook regio-griffierfunctie komt.

De inhoud van het gesprek overwegende signaleert de TF een aantal onderwerpen waarover in Opmeer het gesprek gevoerd kan worden om tot een duurzame griffie te komen:

1. Capaciteit griffie uitbreiden
Overweeg om de formatie van de griffie structureel uit te breiden naar 3,0 fte.: 1,0 griffier, 1,0 plv. griffier/raadsadviseur en 1,0 administratieve ondersteuning. Daarmee kan de huidige kwetsbaarheid ondervangen worden en kunnen, behoudens de basale griffietaken, ook een aantal andere taken alsmede strategische advisering van raadsleden/fracties/de raad worden opgepakt.

2. Toegevoegde waarde griffie verduidelijken
Bespreek op welke wijze de inzet en activiteiten van de griffie beter zichtbaar kunnen worden voor de raad. Voor de griffie geldt daarbij: laat zien wat je doet en maak duidelijk wat je wilt en kunt doen. Om zo duidelijk en zichtbaar te maken welke toegevoegde waarde je als griffie kunt leveren. En dat niet alleen voor raadsleden, fracties en raad maar ook voor college, ambtelijke organisatie en inwoners.

Voor de Wgc. en voorzitter raad: ondersteun de griffie richting de raad in het zichtbaar maken en ondersteunen van deze ambities.

3. Duale verhoudingen en rolvastheid
De griffie kan en moet ook gebruik kunnen maken van de kennis van de ambtelijke organisatie. De driehoek (overlegburgemeester, griffier en secretaris) speelt bij het maken van afspraken hierover een belangrijke rol. Bespreekpunten bijv.:
- Op welke wijze kunnen technische vragen van raadsleden het beste/snelste beantwoord worden?
- Op welke wijze kan de LTP worden ingezet om te komen tot evenwichtige agendering, waarbij de raadsleden tijdig in beeld hebben wat de onderwerpen voor nabije en toekomstige agenda's zijn?
Zo kan bijv. voorafgaand aan de start van elk groot onderwerp/raadsvoorstel een overleg plaatsvinden tussen behandelend ambtenaar, wethouder en griffier/raadsadviseur (driehoekje) om het daaropvolgend proces uit te lijnen en zo de procesarchitectuur die uiteindelijk leidt tot een raadsvoorstel op te stellen. Waarbij vanuit de griffie aangegeven kan worden op welke de kaderstellende rol van de raad het beste tot zijn recht kan komen.
- Op welke wijze kan de griffie (ten dienste van de raad) gebruik maken van de expertise van de ambtelijke organisatie op terreinen als (raads)communicatie, juridische vraagstukken, financiële issues, inwonerparticipatie en nieuwe ontwikkelingen als AI?
- Welke afspraken zijn (verder) nodig om te komen tot een rolvaste invulling van de onderlinge verhoudingen?

4. Zicht op regionale samenwerking
Met de regionale doorontwikkeling en de komst van een regiogriffier (?) blijft het zaak voor de raad van Opmeer om de eigen inzet in deze samenwerking in te brengen en het resultaat te bewaken.
Dat vraagt inzet van de griffie om deze wisselwerking tussen de eigen gemeente, andere gemeenten en de regio te benutten en te doen floreren. Om daarmee de grip op de regionale samenwerking te versterken. Er zijn diverse voorbeelden in het land beschikbaar waarmee op dit onderdeel goede ervaringen zijn opgedaan.

De TF heeft in Opmeer grote betrokkenheid geproefd van de gesprekspartners en een constructieve houding om raad en griffie beter te outilleren en te positioneren. Het bespreken van bovenstaande items kan een impuls zijn om daar nog meer werk van te maken.